

ním — jak k tomu byl povinen — osoboval si v této jedině sporné otázce kompetenci, která mu nepříslušela a bylo proto již z toho důvodu nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss a to v celém jeho rozsahu, ježto tato formální nezákonnost stíhá i onu část nař. rozhodnutí, řešící sporný nárok s hlediska nároku na kongruové doplňky podle zák. č. 122/1926 a nař. č. 124/1928, poněvadž řešení to, jež nebylo st-lem vůbec žádáno, bylo jen důsledkem toho, že nebylo uznáno, že by požadovaný nárok plynul ze základního tvrzeného titulu z r. 1858, resp. důsledkem mylného chápání původního petitu st-lova.

V důsledku tohoto zrušení nebylo již možno zabývat se ani otázkou povahy tvrzeného titulu, tím méně pak podrobně jednotlivými námitkami stížnosti, která by se jinak musela jevit nepřípustnou (opožděnou), kdyby nebylo toho, že poučení dané straně zem. úřadem svedlo ji k tomu, že nechopila se včas právního prostředku právním řádem jí poskytnutého, totiž stížnosti k nss-u.

Bylo proto nalézt, jak vysloveno v enunciátě.

Č. 11.862.

Školství (Podkarpatská Rus): Povinnost obce udržovati budovu státní školy ludové?

(Nález ze dne 18. dubna 1935 č. 14.573/35.)

P r e j u d i k a t u r a: srov. Boh. A 6607/27.

V ě c: Obec P. proti zemskému úřadu v Užhorodě o udržování státní ludové školy.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem z 29. března 1933 zrušil okr. úřad v Mukačevě usnesení obecního zastupitelstva v P. z 9. září 1931, podle kterého obecní zastupitelstvo se usneslo, že neprovede opravu řecko-katolické církevní školy, ve které jest umístěna státní ludová škola a uložil, aby obecní zastupitelstvo znovu projednalo uvedenou záležitost, neboť obec jest podle ustanovení § 23 zák. čl. XXXVIII:1868 povinna nésti veškeré náklady na udržování školy a tudíž i opravit školní budovu. Budova řecko-katolické církevní školy se používá pro státní ludovou školu a obec politická jest tudíž povinna budovu udržovati, resp. opravovati.

Odvolání, podanému politickou obcí P., nevyhověl zem. úřad v Užhorodě nař. rozhodnutím z těchto důvodů: »Podle výnosu min. vyuč. z 27. prosince 1904 jest povinností politických obcí vůči státním školám nésti ze svého veškerá zařízení předepsaná v §§ 23, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 39, 40 a 42 zák. čl. XXXVIII:1868 ohledně škol, postavených a vydržovaných obcemi. Osvoboditi od těchto povinností placení obce zcela neb

z části trvale neb dočasně jest právem státní správy školské, nikoli její povinností. Okolnost, že býv. státní správa školská převzala svého času úhradu věcného udržování školní budovy ze státních prostředků, jest bezvýznamná, a to se zřetlem k § 1 zák. z 23. června 1926 č. 156 Sb., podle něhož stát čsl. (tedy ani státní správa školská) není ničím povinován ze závazků, vzniklých úmluvami vlád a jejich orgánů (tudiž i státní správy školské) býv. Uherska, pokud nejde o závazky, o kterých se výslovně zmiňují mírové smlouvy. Vzhledem k tomu, že závazky ke státním lidovým školám, převzaté býv. státní správou školskou podle úmluv sjednaných mezi ní a politickými obcemi, nejsou, pokud jde o jejich převzetí státem čsl., výslovně uvedeny v mírových smlouvách, není stát čsl. a tudíž ani státní správa školská povinna smlouvy ty uznávat, tím méně pak je plniti, zvláště když povinnosti tyto i vůči státním školám jsou ze zákona uloženy politickým obcím.«

O stížnosti uvážil nss toto:

Ze správních spisů, zejména ze zprávy notářského úřadu v L. z 29. dubna 1931, jakož i z přípisu okr. úřadu v Mukačevě z 8. července 1931, jímž nařízeno bylo projednání věci obecním zastupitelstvem v P., vyplývá, že šlo o věcné náklady na udržování státní lidové školy a že šlo o případné závazky obce ke škole státní jako takové a nikoliv ke škole církevní, v jejíž budově je státní škola pouze umístěna. Ve správním řízení bránila se stěžující si obec proti naléhání státní správy tím, že jde o státní školu, jejíž další udržování a rozšíření je ve smyslu § 80 zák. čl. XXXVIII:1868 a oboustranné dohody, uzavřené mezi státem a politickou obcí při zřízení školy, věcí státu, jemuž obec ve smyslu uvedené dohody přispívá určitou roční částkou.

Nař. rozhodnutí nepopírajíc, že jde o náklady na udržování státní lidové školy a doznávajíc existenci ujednání, jehož se obec dovolávala, vyslovilo, že politickou obec stíhá ve smyslu zák. čl. XXXVIII:1868 a výnosu min. kultu z 27. prosince 1904 č. 99.275 povinnost vydržovati tuto školu a že stát čsl. není podle zák. č. 156/1926 Sb. povinen uznati závazky, vyplývající ze smluv, uzavřených mezi býv. státem uherským a politickou obcí u příležitosti zřizování státních škol lidových. Z toho dospívá žal. úřad k závěru, že záleží pouze na vůli státní správy, uzná-li osvobození obce od závazků, jež by jí jinak podle zák. stíhaly.

Stížnost, popírající, že by ze zák. čl. XXXVIII:1868 a z cit. výnosu min. kultu z r. 1904 plynula povinnost obce udržovati státní lidovou školu a dovozující, že dovolání se zák. č. 156/26 Sb. je nepřiléhavé, uznal nss ve všech směrech důvodnou.

Již v nál. Boh. A 6607/27 dovedl nss, že sice předpis § 80 zák. čl. XXXVIII:1868 blíže nestanoví podmínky, kde a kdy má býti státní škola lidová zřízena, že však zřídí-li stát školu takovou, má se tak ze zákona státi na náklad státu. Na tom nic nemění okolnost, že § 80 na konci praví, že státní školy mají býti zařízeny způsobem ustanoveným v §§ 23 až 78 cit. zák.; neboť předpisem tím je pouze řečeno, že o zařízení státních škol platí stejné předpisy jako o školách obecních podle § 23

a násl., není tím však ustanoveno, že by také o školách státních platila ze zákona zřizovací a udržovací povinnost obce místní podle §§ 23 a 42 cit. zák. Zákon neukládá tedy místní obci povinnost, aby nesla náklad na školu státní, zejména také jí neukládá, aby na svůj náklad zřizovala a udržovala potřebné budovy, naopak stíhá povinnost tato podle přesného ustanovení § 80 zák. čl. XXXVIII:1868 stát.

Ani z výnosu (okružního nařízení) uh. min. kultu z 27. prosince 1904 č. 99.275 nemůže žal. úřad pro sebe nic čerpati. Neboť i kdyby tento byl normou — což neměl nss příležitost zkoumati — je obsahem jeho úprava postupu při zestátnování škol elementárních a opatroven a zestátnění váže se zpravidla na podmínku, že příslušná politická či náboženská obec se postará o umístění státní školy (opatrovny) a že k tomu konci odevzdá státu do vlastnictví a k trvalému užívání příslušný pozemek a budovy, že obec místní (církvní) převezme na svůj náklad zařízení učeben, stálé udržování, čištění a pojištění proti požáru budov a příslušenství a že konečně obec zajistí pro státní školu onu částku, kterou vynakládá na platy učitelů.

Z toho je patrné, že výnos ten má na mysli případy, kdy školy obecní se teprve zestátnují, a kde teprve dochází ke zřízení státní školy. V daném případě však jde — jak je nesporno — o školu státní již zřízenou a tu o jejím udržování platí předpis § 80 cit. zák. Tento předpis ovšem nevylučuje, že při zřízení školy státní může dojít k ujednání mezi státem a obcí stran přispívání obce k nákladům školy státní. Ujednání taková, jež má zřejmě na mysli i shora cit. výnos z r. 1904, mohou ovšem uložit obcím určité závazky ke škole státní, neukládá jim je však zákon, neboť zákonné povinnosti obcí uvedené v §§ 23 a 42 cit. zák. týkají se jen škol obecních a nikoliv státních, kde udržovatelem školy je ze zákona stát. Ježto však ujednáními těmi přebírá obec závazek přispívati k nákladům školy státní, jež jinak ze zákona stíhají stát sám, pak nemůže se žal. úřad dovolávati již z toho důvodu zák. č. 156/26, mluvícího o závazcích vlád a jejich orgánů býv. Uherska. Blíže netřeba se ostatně tímto důvodem zabývat, poněvadž byl použit právě za předpokladu — jak bylo dovedeno nesprávného —, že politickou obec stíhá ze zákona povinnost přispívati k udržovacím nákladům na školy státní.

Jak doličeno, nelze nař. rozhodnutí opřít o žádný z jeho důvodů a nezbylo proto než zrušiti je podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.863.

Policejní právo trestní (Podk. Rus): I. Lze rozhodnutí úřadu v policejní věci trestní doručiti přímo straně, třebaš tato má právního zástupce? — II. Odvolací stolice rozhoduje o odvolání strany neveřejně bez účasti stran. — III. Policejně-trestní soud hledí k promlčení v každém stadiu řízení z moci úřední.

(Nález ze dne 18. dubna 1935 č. 14.879/35.)